5 Bani în România.-10 Bani în străinătate

Anul XXXI.- No.152.-Miercuri 5 Iunie 1913

ABONAMENTE

ROMÂNIA		STRĂINĂTATE
Lei		Lei
4.65	3 luni	10.-
9.15	6 luni	20.-
18.—	Un an	40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani 50
Idem paş. IV „ 35
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunciuri sau informaţiuni mortuare după mărime dela 60-150 lei

Redacţia şi Administraţia: 11, str. Brezoianu 11 — Bucureşti —

Jubileul suveranilor Germaniei

IMPĂRĂTEASA AUGUSTA VICTORIA IN UNIFORMA REGIMENTULUI EI DE CUIRASIERI

SERBARILE ŞI INTRUNIREA DIN FOCŞANI

Focşani, 2 Iunie.

Serbarea dela liceul „Unirea"

In ziua de 2 Iunie, dela orele 7 jum. până la 11, dim. s'a făcut la liceul *Unirea* serbarea şcolară de sfârşit de an.

In anul acesta societatea literară a elevilor de sub conducerea d-luĭ profesor D. Papadopol a ţinut peste 30 de şezători artistico-culturale dintre cari unele au fost cercetate şi de publicul focşănean. Prin toate aceste întruniri, s'a căutat desvoltarea simţământului naţional, spirit ce se observă în toate manifestările culturale ale acestei instituţiuni.

Biblioteca liceului a fost mărită în anul acesta cu multe volume şi e de observat că şi numărul cercetătorilor ei de asemenea s'a mărit.

Elevii liceului „Unirea" au scos şi o revistă şcolărească ştiinţifico-literară, ce apare săptămânal şi a fost primită şi apreciată de marile reviste literare şi critice din ţară.

O parte laudabilă în activitatea educativă a tinerilor şcolari, a avut-o d. profesor C. Leonescu, care a condus escursia elevilor în Italia, stabilind prin aceasta, tot mai mult, raporturile între cele două naţiuni surori.

In fine, în curând elevii acestui liceu vor mai face o escursie pe la bisericile şi mănăstirile din Moldova şi Bucovina, sub conducerea părintelui P. Romanescu, profesor de religie.

Serbarea de azi, la care a participat multă lume, a constat din exerciţii, jocuri gimnastice şi „Oină" conduse de d. Al. Copcescu, maestru de gimnastică.

Partea a doua a programului a ocupat-o producţiile corale sub conducerea d-luĭ I. Nanulescu, executându-se bine.

Serbarea destul de reuşită se datoreşte şi spiritului de organizare al d-luĭ Simion Crainic, directorul liceului, care ne-a dat câteva clipe de adevărată înălţare sufletească.

La liceu s'a mai organizat o expoziţie de desemn, pictură şi caligrafie, sub îngrijirea d-lor Damian şi Mateescu, maeştri de desemn.

Serbarea societăţeĭ „Furnica"

Azi s'au împlinit 30 ani de când fiinţează în oraşul nostru societatea de binefacere *Furnica*.

Cu prilejul acestei aniversări numita societate, în frunte cu preşedintele său, d. Iorgu Poenaru, deputat, a căutat să sărbătorească acest eveniment printr'un fast deosebit.

La orele 10 dim. se găseau în faţa localuluĭ societăţeĭ din str. Mare un mare număr de membri şi cetăţeni.

In urmă, în frunte cu muzica reg. Putna, impozantul cortegiu a pornit la biserica „Domnească" unde s'a oficiat un Te-Deum şi un parastas.

Eşind dela biserică societarii au parcurs mai multe străzi principale până la sala sucursalei *Regal* unde s'a dat un banchet, la care au luat cuvântul următoarele persoane:

D. *Iorgu Poenaru*, deputat, preşedintele societăţeĭ, face o expunere a împrejurărilor în care s'a înfiinţat societatea „Furnica".

Vorbind de activitatea acestei societăţeĭ arată că acum doĭ ani de zile a cumpărat de veci şi un teren în apropierea oraşuluĭ care a fost parcelat şi împărţit societarilor.

Arată că această societate a avut şi un rol educativ asupra claseĭ meşteşugarilor din întreaga ţară, căci prin congresele ce s'au ţinut în diferite oraşe am atras atenţia lumeĭ asupra activităţeĭ noastre, îndemnând şi pe meseriaşii din alte părţi să se organizeze.

D. *G. Diaconescu*, tipograf, insistă asupra organizăreĭ meseriaşilor. Aduce elogiĭ d-luĭ Iorgu Poenaru, pentru sprijinul ce a dat meseriaşilor. Protestează contra legeĭ meseriilor.

D. *Frunzescu, viticultor* cere a se face o medalie cu chipul d-luĭ Poenaru, care să se afle în casa tuturor societarilor. Asistenţa aprobă propunerea.

D. *At. Marosin, profesor.* — Societăţile sunt fiinţe vii ca şi oamenii; ele înfloresc când ele nasc dintr'o nevoe reală.

Societatea „Furnica" trăeşte pentru că ea a isvorât dintr'o nevoe simţită şi că şi-a îndeplinit funcţia socială pentru care a fost urzită.

S'au mai ridicat în treizeci de ani şi alte societăţi, dar ele au perit, căci erau un fel de scamatorii de bâlciu.

Speculatorii se uitau de sus, soc. „Furnica" se mişcă liniştit, ca bolobocul din fabulă, fără sgomot, dar cu folos.

Societatea „Furnica" a crescut ca un stejar falnic. Ea nu este înfiinţată în basa unuĭ decret ministerial, nu s'a ridicat pe sprijinul unor interese meschine, ci s'a fondat prin puterea de solidaritate a d-voastră.

Să închinăm pentru ceĭ ce au dat directiva acestei societăţi.

D. *I. P. Rădulescu*, deputat. — Simt o bucurie mare că mă găsesc în mijlocul concetăţenilor mei şi că se încununează 30 ani de existenţă a societăţeĭ „Furnica".

Aduce laude d-luĭ Poenaru care timp de 30 ani a fost preşedinte perpetuu al societăţeĭ „Furnica", de numele şi persoana căruia se leagă existenţa acestei instituţii.

In această societate îşi au locul toate clasele sociale producătoare ale oraşuluĭ.

Arată că clasele diriguitoare numai în urma desastrului dela 1907 au început să-şi îndrepte privirile şi atenţiunea faţă de clasele muncitoare. In totdeauna vreţi învinge dacă veţi fi uniţi.

Este adevărat că dacă se dă ceva atenţie claseĭ ţărăneşti, nimic sau foarte puţină atenţie se dă claseĭ orăşeneşti.

Face o dare de seamă asupra activităţeĭ sale parlamentare. Închină pentru d. Poenaru.

D. *Th. Nicolau*, avocat, vorbeşte despre trecutul societăţeĭ şi rolul ce l-au avut funcţionarii în organizarea acesteĭ societăţi, căci clasa muncitoare era prea refractară pe acea vreme.

D. *Iorgu Poenaru* sfătueşte pe meseriaşi a cere guvernelor să le înfiinţeze cooperative ca şi ţăranilor.

D. *Murgu* vorbeşte contra legeĭ meseriaşilor.

D. *Şerbănescu-Răcoasa*, avocat, insistă asupra calităţilor sufleteşti ale d-luĭ Poenaru. Dacă timp de 30 ani v'a dus la independenţa economică, să v'ajute D-zeu să vă ducă şi la independenţa politică.

Au mai vorbit d-nii S. Elian, Alex. Dimitriu, Pr. C. Ionescu, St. Gogonea, Const. Gerea.

Banchetul a luat sfârşit la orele 2, după care toţi membrii în frunte cu muzica au dus la sediu steagul societăţeĭ.

Serbarea dela grădina publică

In seara de 2 Iunie, elevii liceuluĭ în frunte cu d. profesor D. Papadopol au organizat la grădina publică o serbare populară, bătae de confeti şi tombolă pentru susţinerea revisteĭ liceuluĭ.

Intrunire socialistă

Sindicaliştii din Focşani s'au întrunit în după amiaza zileĭ de 2 Iunie la sediul sindicatuluĭ lor din str. Sf. Spiridon, discutând asupra consecinţeĭ greveĭ dela societatea „Tişiţa".

Oratorii au arătat succesele câştigate de muncitorime în urma acesteĭ greve. Au vorbit d-nii P. Popescu, Odor, Kleinstein, Grădinaru şi alţii.

xox

D. HAFIZ RIFAT

mutiul judeţului Constanţa

Serbarea federală

a societăţeĭ române de gimnastică

Vremea de Duminică ploioasă şi rece, n'a favorizat de loc serbarea federală a societăţilor române de gimnastică din toată ţara. Mulţimea celor veniţi să admire frumoasele exerciţii de ansamblu, făcute deodată, în tact sub bagheta magică a d-luĭ Velescu, s'a întors acasă nemulţumită că a fost lăsată să aştepte încă două zile: serbarea s'a amânat pentru Marţi 4 Iunie.

La serbare se vor face exerciţii colective, concursuri pe secţiuni, concursuri individuale, gimnastică populară (ridicarea greutăţeĭ, saltul în lungime din treĭ paşi săriţi, suirea la frânghie) şi concursurile speciale (1) concurs de scrimă, cu floreta şi cu sabia, 2) concurs de tragere în ţintă 3) concurs de înot).

Iată societăţile cari vor lua parte la producţia din Arenele Romane:

Soc. „Năluca" din Târgovişte va executa poze plastice şi piramide în secţiuni. Profesor A. Niculescu.

Soc. „Centrala", „Apărătorii Patrieĭ" şi „Populară" din Bucureşti, vor executa exerciţii libere. N. St. Velescu.

Soc. „Călugărenii" din Giurgiu cu exerciţii de sărit în înălţime. D. Florian.

Soc. „Viitorul" din Bucureşti cu exerciţii la treĭ capre. D. Ionescu.

Soc. „Sport" din Brăila cu piramide libere gladiatoare. R. Corbu.

Soc. „Aurora" din Bucureşti cu exerciţii cu bastoane combinate cu greutăţi. Veisman.

Soc. Turn-Verein din Bucureşti cu exerciţii la aparate. Breier.

Soc. „Inainte" Bucureşti execută exerciţii cu măciucă. D. Ionescu.

Soc. „Apărătorii Patrieĭ" (Mateĭ Basarab) din Bucureşti va executa exerciţii cu puştĭ. T. Georgescu.

Soc. „Şoimii" din Câmpulung cu piramide la paralele. G. Boian.

Soc. „Centrala", „Apărătorii Patrieĭ" şi „Populară" cu dansuri naţionale. N. St. Velescu.

Afară de acestea se va mai prezenta şi o echipă de eleve a şc. primare No. 13 şi 18 din Bucureşti sub conducerea d-luĭ N. Constantinescu. Va executa exerciţii de gimnastică şi dansuri naţionale. **Titani**

Duminică dimineaţa la arenele romane s'a urmat până la ora 12 concursurile societăţilor de gimnastică federate, cari mai continuă azi în secţiuni individuale şi speciale.

oxo

D-nii abonaţi cari cer schimbări de adresă, sunt rugaţi cu insistenţă să binevoiască a trimite administraţieĭ, odată cu cererea d-lor şi eticheta pe care este imprimată adresa cu care primeau ziarul până atunci, spre a se putea da curs repede cererilor şi a nu se întârzia cu trimiterea ziarului la noua adresă.

GROAZNICUL INCENDIU

DIN CALARAŞI

Cum ştiu pompierii să-şi facă datoria

Călăraşi, 2 Iunie.

Aseară, pe la orele 9, un puternic incendiu a distrus 2 magazii şi 2 din dependinţele succes. Iliescu locuite de d. căpitan T. Teodorescu, în str. Plevneĭ.

Graţie pichetuluĭ de incendiu al reg. 20 artilerie care a sosit imediat, focul a fost localizat altfel aminenţa toate clădirile din împrejurimi, mai cu seamă că o vijelie alimenta focul.

Printre locatarii din împrejurimi panica a fost de nedescris. Toţi îşi scoteau bagajele prin curţi, făcând astfel ca multe lucruri să fie stricate. Focul a luat naştere dela bucătărie.

— NOUI AMANUNTE —

Călăraşi 2 Iunie

După cum am anunţat, aseară, pe la orele 8 jum., un puternic incendiu s'a declarat la locuinţa d-luĭ căpitan Traian Teodorescu din str. Plevneĭ, foc care a distrus o magazie, o bucătărie şi 2 dependinţe ale numituluĭ căpitan.

Reviu astăzi cu amănunte cari merită a fi relatate.

Incă de cu seară se deslănţuise asupra oraşuluĭ o furtună îngrozitoare, iar praful de pe străzi făcea imposibilă circulaţia. Pe la 8 jum. o lumină roşiatică lumina întreg oraşul şi nu după mult timp de distingeaŭ destul de bine limbile de foc în str. Plevna, aproape de centrul oraşuluĭ.

Sosirea autorităţilor

Ţignalele sergenţilor şi vaetele locatarilor din împrejurimi umpleaŭ văzduhul de groază. Toată lumea alerga spre locul dezastruluĭ şi toţi compătimeaŭ pe nenorociţii cari erau să cadă pradă fiorosului incendiŭ. Printre ceĭ dintâĭ aŭ sosit la faţa loculuĭ d. Alex. Niţescu, directorul prefecturei; Grigorescu, directorul poliţieĭ; comisarul Enescu, subcomis. Marinescu şi întregul aparat poliţienesc; dar pompieriĭ habar n'aveaŭ. Poliţia a anunţat imediat pichetul de incendiŭ dela reg. 20 artilerie, care a sosit cel dintâĭ, în pas alergător; apoĭ pichetele dela reg. 5 călăraşi şi 23 infanterie, cari de asemenea aŭ sosit la intervale.

Când aŭ venit pompierii?

Orele erau aproape 10 jum. şi pompieriĭ tot nu mai soseau. Lumea se scandalizase peste măsură, căci focul lua din ce în ce proporţii, când iată că aproape de ora 11 sosesc şi ceĭ cu o pompă, 1 furtun şi numaĭ 4 oameni, şi atunci forţaţi de poliţie, care le-a înhămat caiĭ la pompe, invocând motivul că n'are cine înhăma caiĭ şi nu pot părăsi cazarma fără ordinul comandantuluĭ. Lumea i-a primit cu huiduelĭ.

Lipsa de apă

Deşi personalul, compus în mare parte din militari sosise la timp, spre a salva pe incendiaţi, totuşi, din cauza lipseĭ de apă, căci gurile de apă erau închise, ajutorul lor se mărginea numaĭ la a salva avutul vecinilor, care era asvârlit prin curţi. S'a dat apoĭ drumul gurilor de apă, căci pompieriĭ nu ştiaŭ pe unde sunt gurile şi umblaŭ toţi zăpăciţi.

A trebuit să fie un om energic ca colonelul Mironescu, din reg. 20 artilerie, care cu un curaj ne mai pomenit a condus echipele, umblând prin flacări, ca focul să nu ia proporţii. De asemenea echipa reg. 20 artilerie a dat dovadă de mare curaj. Brigadierul Blândul Ilie, expunându-şi viaţa, aflându-se pe casă în flacări, a apărat aripa stângă a caselor. L'am văzut în braţe cu parmacĭ în flăcări şi toţi strigaŭ la el să se dea jos. Mulţi soldaţi aŭ suferit arsuri la mâini.

In mare parte a contribuit şi ajutorul dat de poliţie sub conducerea directoruluĭ Grigorescu.

Subcomisarul Marinescu a fost rănit la picior şi internat la spital, iar comisarul Enescu s'a ales cu hainele arse.

Pagubele

Ancheta care e condusă de directorul poliţieĭ, a stabilit că pagubele trec de 10.000 leĭ, având în vedere şi lucrurile stricate ale vecinilor care în învălmăşeală aŭ fost aruncate fără milă.

Provenienţa foculuĭ

Focul a luat naştere dela o magazie unde erau depozitaţi nişte cocenĭ. O ordonanţă a căpit. Teodorescu, uitând o ţigară aprinsă înăuntru pe la orele 7, focul a ars închis până la ora 8 jum. când, venind o furtună, flăcările aŭ început să se arate.

Poliţia a făcut astăzi o adresă primărieĭ prin care cere recompensarea brigadieruluĭ Blându Ilie din reg. 20 artilerie pentru curajul arătat. De asemenea a arătat şi indolenţa pompierilor, cerând sporirea numărului lor.

De la tragerea premiilor noastre

D. N. Dimitrescu-Câmpina, directorul ziaruluĭ nostru, a mai primit următoarele scrisori de mulţumire:

Stimate Domnule Director,

Am primit maşina de cusut câştigată cu bonul No. 260.473. Este elegantă şi solidă. Vă mulţumesc mult pentru preţioasele premiĭ ce acordaţi abonaţilor D-voastră.

Cu toată stima

P. V. Păun
Medic veterinar
Galaţi

Domnule Director,

Primiţi vă rog mulţumirile mele pentru ceasul ce l'am câştigat prin tragerea premiilor oferite cititorilor ziaruluĭ D-voastră.

Cu stimă,
Tony Bogdan
Focşani.

Domnule Director,

Primind coletul câştigat, respectuos vă aduc prin aceasta mulţumirile mele, asigurându-vă că voĭ fi pentru totdeauna cititorul acestuĭ răspândit ziar.

Cu distinsă stimă,

I. Rusu
Tg.-Neamţu.

DESVELIREA

bustului lui Mihail Kogălniceanu la Dorohoiŭ

Dorohoĭ, 2 Iunie.

In vederea desvelireĭ bustuluĭ lui Mihail Kogălniceanu, oraşul a fost pavoazat cu stindarde tricolore. Animaţia în tot timpul a fost extraordinară în oraş.

Dimineaţa la orele 10, s'a oficiat un Te-Deum la catedrală, în prezenţa d-lor colonel Anghelescu aghiotant regal, Simionescu, delegatul Academieĭ Române, Tacu, delegatul Ligeĭ Culturale, a comitetuluĭ serbăriĭ, şefilor autorităţilor şi a notabilităţilor oraşuluĭ.

Corul sub conducerea profesoruluĭ Poslusniceu, a intonat cântece.

La ora 11 persoanele oficiale şi invitaţiĭ aŭ pornit la statue în faţa palatuluĭ comunal, unde aŭ luat loc în tribunele improvizate.

Coroanele

Printre mulţimea de coroane şi florĭ cari înconjură monumentul se remarcă coroana trimisă de M. S. Regele, purtând inscripţia „Recunoscătoare amintire. *Carol*".

Din cele peste 20, remarc o prea frumoasă coroană din partea Familieĭ Regale, o coroană din partea Ateneuluĭ Român din Dorohoĭ cu inscripţia: „Ateneul Român din Dorohoĭ — luĭ Mihail Kogălniceanu, recunoştinţă", coroana ţăranilor cu inscripţia: „Foştiĭ clăcaşi din judeţul Dorohoĭ — recunoscători aceluia care ne-a dezrobit şi ne-a dat pământ", coroana judeţuluĭ Dorohoĭ cu inscripţia: „Judeţul Dorohoĭ — luĭ Mihail Kogălniceanu, recunştinţă", coroana meseriaşilor cu inscripţia: „Meseriaşii oraşuluĭ Dorohoĭ — mareluĭ patriot Mihail Kogălniceanu", coroana epitropieĭ israelite locale cu inscripţia: „Epitropia comunităţeĭ israelite din Dorohoĭ — ilustruluĭ Mih. Kogălniceanu"; coroana primărieĭ Herţa cu inscripţia: „Comuna urbeĭ Herţa — mareluĭ patriot Mihail Kogălniceanu", etc. etc.

Toate aceste coroane de o rară frumuseţe aŭ fost depuse pe monumentul luĭ Kogălniceanu acoperindu-l în întregime.

Ele vor fi păstrate la Ateneul Român din localitate.

După ce clerul a citit rugăciunile de sfinţirea monumentuluĭ, până când acoperă monumentul cade, şi în faţa spectatorilor apare figura senină a luĭ Kogălniceanu. Tunete de aplauze isbucnesc din toate părţile în momentul acesta solemn. Entuziasmul e delirant.

Cuvântările

D. G. G. Burghele, preşedintele comitetuluĭ serbăriĭor, începe prin a spune că Ateneul român din Dorohoĭ, a luat iniţiativa ridicăreĭ unuĭ monument luĭ Mihail Kogălniceanu, pentru a eterniza astfel memoria acestuĭ ilustru bărbat, care a fost reprezentantul Dorohoiuluĭ în Divanul Ardhoc al Moldoveĭ în 1857, unde a lucrat din răsputeri pentru închegarea unireĭ şi înfăptuirea tuturor reformelor cari aŭ consolidat noul stat român.

Kogălniceanu s'a ilustrat pe toate terenurile activităţeĭ omeneşti.

Istoric şi literat, orator de forţă, el te captiva prin elocvenţa cuvântuluĭ său şi prin căldura convingerilor sale. Discursurile sale, cari scânteiază de focul sacru al patriotismuluĭ, ţinute în Divanul Adhoc, în comisia centrală de la Focşani şi apoĭ ca ministru în Parlamentul ţăreĭ, a atins cele mai înalte culmi ale oratorieĭ.

Democrat şi naţionalist, el a lucrat fără preget pentru propăşirea ţăreĭ, având principiul naţionalităţeĭ şi al libertăţeĭ.

Diplomat iscusit, Kogălniceanu a desfăşurat o activitate prodigioasă ca trimis al ţăreĭ în misiuni diplomatice, legând numele său de toate faptele mariĭ cari aŭ asigurat independenţa ţăreĭ.

Inaintea aeropagului Europeĭ, la Berlin, când s'a încheiat pacea între ruşi şi turcĭ, după războiul pentru independenţă, Kogălniceanu, ca trimis al ţăriĭ a apărat cu căldură interesele României.

Ziarist şi profesor, pretutindeni se vede strălucirea talentuluĭ său.

Prelegerile sale la Academia Mihăileană din Iaşi aŭ rămas clasice.

Kogălniceanu a jucat un rol covârşitor, în calitate de fruntaş al unioniştilor din Moldova, la înfăptuirea unireĭ ţărilor surori.

Nu este act mare săvârşit în ţară la care el să nu fi contribuit.

Kogălniceanu a fost cel mai preţios colaborator al luĭ Cuza-Vodă la realizarea celor treĭ mariĭ reforme: secularizarea averilor monăstireşti, împroprietărirea ţăranilor şi desfiinţarea robieĭ. El a luptat din răsputeri pentru desfiinţarea privilegiilor de clase şi egalitatea tuturor înaintea legilor.

In această privinţă a rămas memorabilă o cuvântare ţinută de marele patriot într'o şedinţă solemnă a Academieĭ, în faţa M. S. Regeluĭ, când a dat acest fapt ca un exemplu de sublimă abnegaţiune viitoarelor generaţiuni. Artistul Hegel, în bassorelieful monumentuluĭ, a imortalizat în bronz scena acestuĭ memorabil discurs.

Luĭ Kogălniceanu i se datoreşte legea gratuităţeĭ şi obligativităţeĭ învăţământuluĭ.

Om energic, bărbat de stat temeinic, avea pentru ori-ce chestiune o soluţiune întregă.

Iată de ce am găsit de cuviinţă, noĭ aceştia dela Dorohoĭ, să perpetuăm în veci amintirea aceluia ce a fost ilustrul Mihail Kogălniceanu, ridicându-i un monument pe care îl încredinţăm primărieĭ oraşuluĭ Dorohoĭ.

Generaţiile viitoare să aibă pururea drept pildă marile sale opere!

Cuvântarea primaruluĭ

D-luĭ Burghele îi răspunde d. primar C. Andreĭ.

D-sa spune: Ziua de 2 Iunie va rămânea o zi de mare sărbătoare pentru oraşul Dorohoĭ.

Kogălniceanu a fost geniul neamuluĭ românesc. Numele luĭ e inscris cu litere de aur în pagina glorioasă a istorieĭ Românieĭ.

Kogălniceanu, la vârsta de 17 ani a dat la iveală două scrieri de valoare, de unde se vede licărirea talentuluĭ său. Să fim mândri că România a produs astfel de geniu. Luĭ îi datorim constituţia libertatea presei etc. Să îi slăvim memoria.

Primesc în numele comuneĭ bustul şi îl voiu păstra cu sfinţenie.

D. avocat *Al. Răut* a declamat un imn, dedicat luĭ Kogălniceanu. D-sa a fost aplaudat.

D. profesor *Simionescu*, din partea Academieĭ, arată caracteristica vieţiĭ luĭ Kogălniceanu, temeinicia cultureĭ şi nemărginitul său patriotism. Pilda vie a măreţieĭ vieţeĭ luĭ Kogălniceanu să fie dată mereu de învăţăcel elevilor, de părinte copiilor. Kogălniceanu a adunat cu trâmbiţa mulţimea la luptă şi a asigurat victoria, ţinând piept furtunilor dinăuntru şi celor din afară şi a asigurat astfel fericirea ţăreĭ.

Academia slăveşte memoria mareluĭ dispărut, aducând omagiĭ iniţiatorilor.

D. Tacu, delegatul ligeĭ culturale a ţinut o înflăcărată cuvântare apoteozând faptele măreţe ale luĭ Kogălniceanu, marele patriot, făuritorul Unireĭ, profesor diplomat şi emancipatorul ţăriĭor să ne fie pururi pildă pentru continuarea opereĭ sale.

Cuvântarea d-luĭ T. Crudu

D. Tiberiu Crudu, profesor la gimnaziu, începe prin a spune că Mihail Kogălniceanu a fost cel mai mare om al timpuluĭ său. Mariile sale însuşiri, măreţele sale opere, să ne călăuzească pe toţi şi să căutăm, noĭ urmaşiĭ luĭ, să-l desăvârşim.

Recunoştinţa ce fiecare trebue să o poarte unuĭ mare patriot ca Kogălniceanu, a făcut să i se ridice câte un monument în diferite oraşe ale ţăreĭ. Nicăeri însă mai mult ca în oriĭ care altă parte, este locul unuĭ asemenea monument.

D. Cozma, un delegat al sătenilor, a ţinut o cuvântare în graiu popular, slăvind pe acela care a emancipat pe ţăranĭ şi-a împroprietărit.

Delegatul sătean, Cazacu, vorbeşte în numele ţăranilor.

Cel din urmă vorbeşte directorul gimnaziuluĭ Iancu.

Cuvântarea d-luĭ C. Iancu, directorul gimnaziuluĭ

O lege fatală a naturiĭ ne răpeşte unul câte unul pe toţi fiiĭ mariĭ ai neamuluĭ. Amintirea faptelor lor glorioase rămâne însă în veci neştearsă şi naţiunea recunoscătoare ştie să-i slăvească.

In faţa monumentuluĭ mareluĭ Kogălniceanu, pe lângă sentimentul de pioasă amintire şi recunoştinţă faţă de acel care cu agerime şi devotament a lucrat la înfăptuirea atâtor mariĭ reforme, sorbim şi ţăria de suflet pentru toţi românii ca să ducem mai departe lupta pentru ridicarea ţăreĭ.

Mihail Kogălniceanu timp de jumătate secol a desfăşurat o muncă uriaşă. Toată viaţa sa e strâns legată de perioada de renaştere a României. De la înfăptuirea unireĭ şi până la 1891, nu e fapt mare la care să nu găsim în frunte pe ilustrul Kogălniceanu. Şi în toate actele luĭ a fost însufleţit de un patriotism fără seamăn. Pe terenul literar şi istoric el a desfăşurat o mare activitate, făcându-ne cunoscut străinătăţiĭ. Letopiseţele luĭ Kogălniceanu constitue o operă neperitoare. S'a ilustrat şi ca critic, deschizând drumuriĭ şi orizonturiĭ noui limbeĭ şi literatureĭ româneşti.

Măreţe eroiĭ! Porţi un nume scump nouă românilor: numele voevoduluĭ Mihaĭ-Viteazul. El cu sabia şi tu cu graiul şi scrisul aţi căutat să deschideţi un drum noŭ românilor.

In fiecare colţ al ţărilor azĭ unite, graţie sforţărilor unor mariĭ patrioţi ca Kogălniceanu, ar trebui să se ridice câte un monument, câte un bust luĭ Kogălniceanu şi care să fie pentru generaţiile viitoare pildă vie de măreţile sale fapte, cari n'aŭ avut alt ţel de cât numaĭ înălţarea neamuluĭ.

Imbărbătându-ne azĭ de măreţia faptelor luĭ Mihail Kogălniceanu, să căutăm să ducem la bun sfârşit opera începută de el pentru a-i putea spune: „Mândreşte-te cu noi, precum ne mândrim noi cu tine!"

A urmat apoĭ defilarea în faţa monumentuluĭ în frunte cu eleviĭ gimnaziuluĭ, după cari veneaŭ veteraniĭ şi sătenii.

Oaspeţiĭ aŭ vizitat gimnasiul şi Ateneul şi cu trenul de seară aŭ plecat la Bucureşti.

xox

Criminalul de lângă Curtea-de-Argeş e celebrul ucigaş Morărescu

şi unul din tâlharii de la Sinaia

Curtea-de-Argeş, 2 Iunie

Radu Dumitrescu, care a omorât pe ceĭ 2 sergenţi de aci, fiind confruntat de d. jude de instrucţie Negrea din Bucureşti cât şi de d. M. Corfescu, comisar special de siguranţă din Bucureşti, cu Anica Niculescu, servitoare la d. general Greceanu din Bucureşti, femee cu care întreţinuse relaţii, s'a stabilit că adevăratul său nume este *Ion Pavel Morărescu*, de fel din Scoreĭ, comitatul Făgăraşuluĭ (Transilvania), urmărit şi de autorităţile austro-ungare pentru diferite crime comise pe teritoriul austriac. El a omorât pe primarul comuneĭ Scoreĭ, şi pe nişte jandarmi şi cunoscut ca şef de bandă de hoţi.

Acest criminal a suferit multe condamnăriĭ în Ungaria; acum mai e urmărit fiind-că în unire cu alţiĭ a luat parte la *tâlhăriile comise la Sinaia şi în munţiĭ Buzăului*.

Se mai crede că ar fi şi autorul crimeĭ din strada Italiană din Capitală.

Cercetările continuă cu cea mai mare scrupulozitate de către d. jude instructor Alexiu, substituit de procuror Petrescu, de la parchetul trib. Argeş, căpitanul de jandarmi Iorgulescu şi de d. M. Corfescu, comisar special din direcţia poliţieĭ generale.

D-na Elena Nicolescu, care fusese impuşcată într'un picior se află internată la un spital din Bucureşti.

Inmormântarea celor doui agenţi omoraţi

Astăzi, la orele 3 d. m., cu mart pompă s'a făcut înmormântarea celor 2 sergenţi omoraţi de criminalul Ion Pavel Morărescu.

Eĭ aŭ fost puşi în 2 dricuri aduse anume de la Piteşti.

S'aŭ depus mai multe coroane din partea autorităţilor, comercianţilor şi a corpuluĭ de sergenţi.

Serviciul divin a fost oficiat de preoţiĭ de la toate bisericile locale. Pe toate străzile, pe unde a trecut cortegiul, magazinele aŭ fost închise.

S'aŭ ţinut discursuri de d. Sinescu, poliţaiul oraşuluĭ, şi de d. primar.

oxo

Serbarea de fine de an

la „Seminarul pedagogic universitar"

In sala de conferinţe a *Seminaruluĭ Pedagogic Universitar* s'a făcut alaltăeriĭ serbarea de fine de an. In faţa unuĭ public numeros, compus din profesoriĭ, studenţi şi studente, părinţi aĭ elevilor, şi numeroşi eleviĭ, serbarea s'a deschis prin imnul şcoaleĭ, compoziţia unuĭ elev din cl. VII.

Aŭ urmat: conferinţa interesantă a d-luĭ profesor H. Frollo, apoĭ frumoase producţiĭ la pian şi la vioară. Aŭ fost aplaudate recitările şi epigramele elevuluĭ Gesticone din cl. VII.

In sunetele unuĭ marş, în bucuria tuturor, serbarea a luat sfârşit.

D. prof. C. Dumitrescu-Iaşi a onorat serbarea cu prezenţa sa.

xox

Cutremur de pământ

Babadag, 2 Iunie

Eri la orele 11, şi 30 d. m. s'a simţit în localitate un puternic cutremur de pământ, manifestat prin două sguduituri puternice la interval de câte-va secunde.

POLITICA EXTERNA

Mahmud Şefket Paşa

xox

Telegraful ne-a adus din Constantinopol vestea asasinăreĭ luĭ Mahmut Şefket Paşa. Atâta mai lipsea Turcieĭ. Jalnica stuală stare de descompunere a imperiuluĭ otoman, Mahmud Şefket Paşa reprezinta una din puţinele forţe capabile să mai menţie ordinea şi să dea guvernuluĭ oare care autoritate. Cu el dispare ultima stavilă a anarhieĭ.

E adevărat că guvernarea luĭ cea din urmă a fost o deziluzie. Dar putea să nu fie? Când Sultanul i-a încredinţat puterea era prea târziu. Dezastrul se întâmplase, Bulgariĭ eraŭ la Ceataldja şi răsvrătirea întrase în rândurile armateĭ.

El se prezinta ca singura speranţă de scăpare a uneĭ situaţiĭ desperate. A făcut sărmanul tot ce se putea face. Adrianopolul însă a căzut, pacea a trebuit să se încheieze, uniunea liberală a continuat să lupte pentru redobândirea puteriĭ şi pentru răzbunarea luĭ Nazim Paşa.

De fapt, Mahmud Şefket cade victima unuĭ complot îndreptat în potriva regimuluĭ însuşi al tinerilor turcĭ. Fortele reacţionare se trudesc iarăşi să pună mâna pe putere.

Viaţa luĭ Mahmud Şefket Paşa nu trebue însă să fie judecată după această ultimă guvernare. Ea trebue judecată după activitatea pe care a desfăşurat-o de la abdicarea luĭ Abdul Hamid şi până în vara anuluĭ trecut, când tot uneltirile ligeĭ liberale l'aŭ constrâns să-şi dea demisia. Ei bine, în acest restimp actiunea luĭ e demnă de toată luarea noastră aminte. El a făcut o lăudabilă sforţare ca să îndrepte relele de care Turcia suferea şi ca s'o scoată din abisul în care o aruncase politica nefastă a luĭ Abdul Hamid.

Se poate spune că el a fost sufletul acesteĭ mişcăriĭ de regenerare naţională. Regimul tinerilor turcĭ s'a rezemat pe energia luĭ şi pe prestigiul de care se bucura în armată. Nimeni n'a contribuit mai mult de cât el la întărirea puteriĭ sale militare, care sub Abdul Hamid devenise iluzorie şi la reorganizarea floteĭ care era aproape inexistentă.

Nu tăgăduim că a comis şi greşeli. Ca şi ceilalţi tineri turcĭ, a fost prea sectar şi n'a ţinut în deajuns seamă de cerinţele principiuluĭ naţionalităţiĭor. In grija luĭ de a purifica armata de toate elementele corupte care o infestaŭ, a dat poate prea mult impresia că se cere ofiţerilor să fie oameniĭ unuĭ anume partid. Dar ceea ce e neîndoelnic este că dacă ar fi fost lăsat să continue opera de reorganizare militară pe care abia o începuse, dacă vechiĭ turcĭ nu ar fi introdus vrajba printre ofiţeriĭ în speranţa meschină de a isgoni pe tinerii turcĭ şi de a reveni ei la putere, imperiul otoman ar fi avut în ziua declarăriĭ războiuluĭ balcanic o armată, nu nişte horde flămânde comandate de incapabili; şi chiar dacă ar fi fost învinsă, ar fi fost învinsă cu cinste, după lupte crâncene şi apărări vitejeşti.

Cât melancolie nu inspiră sfârşitul luĭ Mahmud Şefket Paşa.

El ne arată ce puţin poate omul într'un mediu în descompunere.

Iată incontestabil o foarte puternică personalitate, plină de ideal, înzestrată cu inteligenţă, cu o energie neobişnuită, cu reale calităţi de organizator, având chiar acel farmec personal care provoacă devotamente şi întemeiază popularităţi. Şi totuşi n'a putut nicĭ schimba nicĭ înlătura nimic, din potrivă, printr'o ciudată ironie a soarteĭ, tot el este învinovăţit de cele întâmplate.

E cea mai bună dovadă că oriĭ câte însuşiriĭ ar avea şi oriĭ ce ar vrea să facă oameniĭ nu pot fi de cât expresia vremurilor lor. Dacă ar fi trăit în epoca de mărire a otomanilor, Mahmud Şefket Paşa ar fi fost un eroŭ slăvit; în epoca de descompunere nu este de cât unul din vinovaţiĭ catastrofeĭ, şi după ce corpul său ciuruit de gloanţe se va odihni în vre-unul din cimitirele frumoase ale Stambululuĭ nu departe de al rivaluluĭ său Nazim Paşa, împuşcat şi el, istoria care judecă mai mult după rezultate de cât după intenţiiĭ, îi va confunda în aceiaşi osândă şi într'un acelaş dispreţ, iar cetatea luĭ Constantin cel Mare va fi încă odată martoră celor mai întristătoare scene de decadenţă.

cadentă. **I. G. D.**